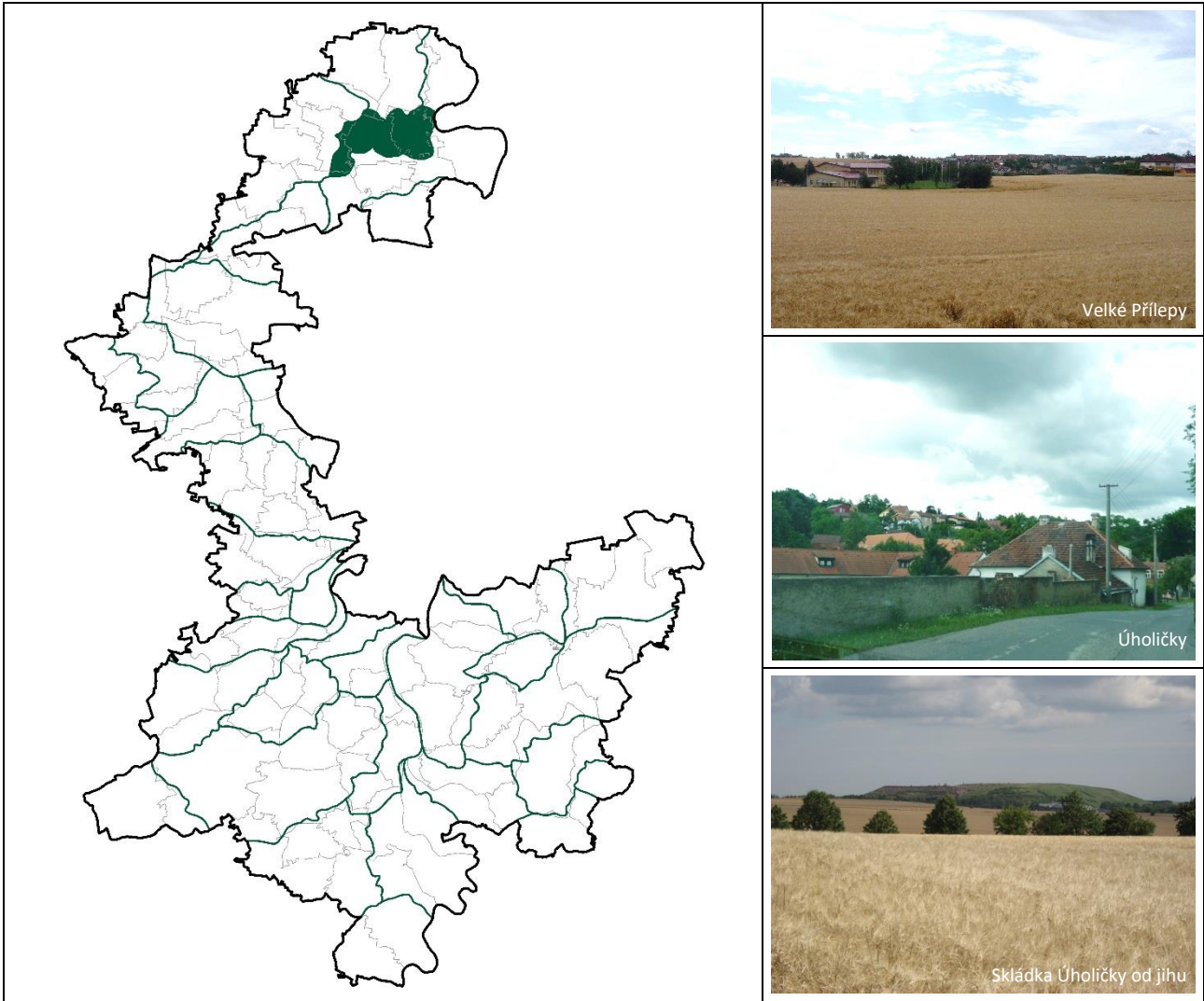

PODMORÁŇ

04

VYMEZENÍ KRAJINNÉHO OKRSKU

Dotčené obce:

Velké Přílepy, Úholičky, Roztoky, Tuchoměřice, Lichoceves, Tursko, Únětice, Libčice nad Vltavou, Svrkyně

Sousedící krajinné okrsky:

01 – Turské pole, 02 – Libčice, 03 – Zákolanský potok, 05 – Podletišť

Popis vymezení krajinného okrsku:

Krajinný okrsek je vymezen na povodí Podmoráňského potoka od jeho ústí do Vltavy. V severní části je hranice KO vymezena z rozvodí s Turským potokem přímo do kaňonu Vltavy.

PODMORÁŇ

04

STÁVAJÍCÍ KVALITY / CHARAKTERISTIKY KRAJINNÉHO OKRSKU

Krajina mezi Lichocevsí a Velkými Přílepy

VODNÍ REŽIM

Hranice KO takřka úplně kopíruje povodí IV. řádu Podmoráňského potoka. Potok se postupně zařezává do kaňonu řeky Vltavy čímž utváří především ve spodní části toku strmé svahy kolem břehů. Svahy jsou strmé s rychlými drahami odtoku. Charakter toku je ovlivněn urbanizací, kdy je významná část povodí silně urbanizovaná (zejména v pramenné oblasti na západě KO). KO je intenzivně zemědělsky obhospodařována. Přírozenější charakter Podmoráňského potoka je v jeho spodní části, a to v místech, kde se začíná zařezávat do údolí řeky Vltavy. I v těchto místech je však ovlivněn urbanizací, konkrétně pak oplocenými zahrádkami přilehlých pozemků. V případě přívalových dešťů jsou nebezpečné strmé svahy v okolí Podmoráňského potoka v blízkosti řeky Vltavy, které mohou ohrozit rychlým odtokem níže položené pozemky, dále může dojít k proplachu ČOV ve Velkých Přílepech a nebezpečím v takovém případě je i skládka Úholičky, která leží v pramenném území levostranného přítoku Podmoráňského potoka. V území se nalézají dvě významnější přírozené deprese, u kterých by bylo vhodné změnit způsob hospodaření, které by vedlo ke zvýšení retenční schopnosti krajiny. V bezdeštných obdobích je pak průtok v potoce výrazně ovlivněn přečištěnou splaškovou vodou z ČOV ve Velkých Přílepech.

HOSPODAŘENÍ V KRAJINĚ

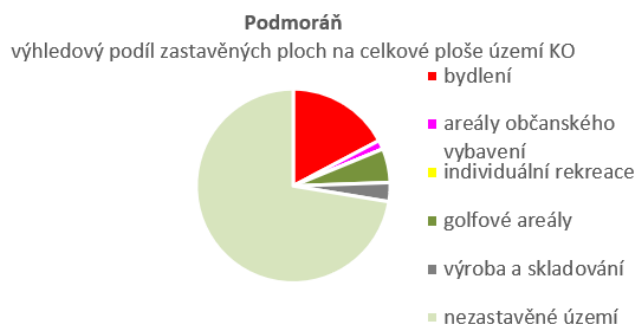
Nezastavěné území KO je intenzivně využíváno k rostlinné velkovýrobě, na východě jsou nepřístupné svahy zalesněné. Významná část území je urbanizovaná, a to včetně nivy Podmoráňského potoka a jeho zalesněných svahů, kde zjevně dochází k postupné transformaci rekreačních chat na trvalé bydlení.

OSÍDLENÍ A URBANIZAČNÍ PROCESY

V krajinném okrsku Podmoráň se nacházejí obce Velké Přílepy (srostlice vesnic Velké Přílepy a Kamýk), Úholičky s prostorově oddělenou částí Podmoráň a dosud nezastavěná část obce Lichoceves. Velké Přílepy jsou vesnicí se širší obslužnou funkcí. Území krajinného okrsku Podmoráň je silně zasaženo kobercovou suburbanizací. Jedná se o krajinný okrsek, kde byl v období 2001 až 2011 zaznamenán extrémní nárůst počtu obyvatel, největší v celém území ORP Černošice (278 % počátečního stavu) a tomu odpovídající přírůstky počtu domů, bytů i zastavěného území. Zvláště postižené byly zejména Velké Přílepy, u kterých došlo v 90. letech minulého století k rozvoji nerespektujícímu tradiční rozvoj zastavěného území na neúrodných půdách v údolích vodních toků. Rozvoj obce Úholičky je v tomto kontextu daleko konzervativnější, zástavba se omezuje na území historických sadů a zahrad a nepřekonal pohledové horizonty. Územní plány připravují další, i když rozsahem již menší extenzivní rozvoj Velkých Přílep a Úholiček, a také vymezují rozsáhlé plochy bydlení na území krajinného okrsku Podmoráň pro Lichoceves. Při naplnění záměrů územních plánů by narostla plocha zastavěných území v krajinném okrsku Podmoráň na 217 % stavu roku 2016. Celkem by tak 28 % plochy území krajinného okrsku bylo zastavěno.

PODMORÁŇ

04

REKREACE V KRAJINĚ

Krajina má poměrně vysoký rekreační potenciál v bezprostřední vazbě na svahy kaňonu Vltavy, zbytek krajiny je intenzivně zemědělsky využíváný nebo urbanizovaný a pro rekreaci je nevyužitelný. Rekreační potenciál kaňonu Vltavy není dostatečně využit zejména s ohledem na prostupnost území podél řeky kombinovanou s velmi dramatickým reliéfem krajiny a intenzivní dopravní využití úzkého údolí řeky. Naučná stezka Rozhlédni se člověče.

PROSTUPNOST A CESTNÍ SÍŤ

Prostupnost a cestní síť v krajině je silně ovlivněná terénními poměry. Prostupnost krajinou je poměrně dobrá ve směru západ-východ podél údolí potoka a velmi špatná v příčném směru sever-jih. Zemědělsky využívaná část krajiny trpí velmi malou hustotou polních cest.

EKOLOGICKÁ STABILITA A MIGRAČNÍ PROSTUPNOST

Kostra ekologické stability území je založená na relativně stabilních plochách na svazích vltavského kaňonu. Ekologicky stabilní plochy vytváří při ústí Podmoráňského potoka rozsáhlejší plochu, v nivě mezi Úholičkami a Velkými Přílepy se stabilnější ekosystémy vyskytují pouze ostrůvkovitě. Východ KO zaujímá NRBC Kaňon Vltavy. Územím KO prochází ze severu na jih regionální biokoridor od Erzu k Tuchoměřicím. Údolím Podmoráňského potoka je z východu vedena větev lokálního ÚSES, odbočující na jih k Úněticím, ze západu pak větev lokálního ÚSES odbočující z RBK k Velkým Přílepům, kde je ukončena.

ZÁMĚRY SE ZÁSADNÍM POTENCIÁLNĚ NEGATIVNÍM VLIVEM NA KRAJINU

➔ A.5 VÝKRES ZÁMĚRŮ | ZÁMĚRY S VLIVEM NA KRAJINU

Plánovaný extrémní rozvoj Lichocevsí dle platného ÚP, s hrozbou přetížení krajiny rekreačními aktivitami nových obyvatel a fatálního narušení vodního režimu krajiny
Přeložka silnice 240 (Praha) – Velké Přílepy – Kralupy nad Vltavou

PODMORÁŇ

04

KRAJINNÉ HODNOTY A POTENCIÁLY KRAJINNÉHO OKRSKU

- **A.2a VÝKRES HODNOT A KRAJINNÝCH POTENCIÁLŮ** | PŘÍRODNÍ A KRAJINNÉ HODNOTY
- **A.2b VÝKRES HODNOT A KRAJINNÝCH POTENCIÁLŮ** | ÚSES A KOSTRA EKOLOGICKÉ STABILITY
- **A.2c VÝKRES HODNOT A KRAJINNÝCH POTENCIÁLŮ** | KULTURNÍ HODNOTY

Kaňon Vltavy a jeho zalesněné svahy

Hluboce zaříznuté zalesněné údolí spodního toku Podmoráňského potoka

Krajinná osa Podmoráňského potoka v jinak otevřené ploché zemědělské krajině

Náplavka Vltavy v Podmoráňsku

Vyhlička na kaňon Vltavy od soutoku Vltavy a Podmoráňského potoka

Dva kamýky ve Velkých Přílepech

Les Hajnice se skalnatým výběžkem ve Velkých Přílepech

Potenciál revitalizace nivy Podmoráňského potoka mezi Velkými Přílepy a Úholičkami

Vyhlička na Velké Přílepy ze skalnatého výběžku v lese Hajnice

Kaple sv. Gotharda na návsi ve Velkých Přílepech

Zámek Úholičky

Dochované historické jádro Úholiček a Velkých Přílep

Potenciál rozhledny/vyhličky z koruny skládky v Úholičkách

PODMORÁŇ

04

ZÁVADY A PROBLÉMY KRAJINNÉHO OKRSKU

VODNÍ REŽIM V KRAJINĚ

➔ A.6a PROBLÉMOVÝ VÝKRES | PROBLÉMY A OHROŽENÍ

Celé území KO je povodí kritického bodu na ústí Podmoráňského potoka, ohrožené přívalovými povodněmi
 Zornění a zastavění prameniště Podmoráňského potoka
 Přetížení Podmoráňského potoka předčištěnou splaškovou vodou z ČOV Velké Přílepy
 Absence vodních ploch (historické rybníky zavezené a zrušené)
 Náchylnost prudkých svahů Vltavského kaňonu k erozi při přívalových deštích
 Kanalizace Podmoráňského potoka mezi Velkými Přílepy a Úholičkami
 Smyv půdy do Podmoráňského potoka z prudkých svahů mezi Velkými Přílepy a Úholičkami

HOSPODAŘENÍ V KRAJINĚ

➔ A.6a PROBLÉMOVÝ VÝKRES | PROBLÉMY A OHROŽENÍ

Skládka v Úholičkách
 Velké půdní bloky a vysoký stupeň zornění všech zemědělsky využívaných ploch v KO, vysoký stupeň erozního ohrožení zemědělských pozemků
 Střídání nevhodných plodin na zemědělské půdě (kukuřice, řepka), navíc bez organického hnojení

URBANIZAČNÍ PROCESY (OSÍDLENÍ / KRAJINNÝ RÁZ)

➔ A.6a PROBLÉMOVÝ VÝKRES | PROBLÉMY A OHROŽENÍ

Narušení krajinného rázu haldou skládky v Úholičkách
 Tvrdé přechody novodobé zástavby ve Velkých Přílepech do krajiny
 Skládka a sběrna surovin pod kamýkem ve Velkých Přílepech, narušující hodnotu kamýku
 Zástavba na jihu Velkých Přílep překračující krajinný horizont
 Disproporční rozvoj obytné funkce obce Velké Přílepy, s ní související přetížení veřejné infrastruktury, zejm. dopravní

PROSTUPNOST KRAJINY PRO ČLOVĚKA A CESTNÍ SÍŤ

➔ A.6a PROBLÉMOVÝ VÝKRES | PROBLÉMY A OHROŽENÍ

Velké půdní bloky a vysoký stupeň zornění všech zemědělsky využívaných ploch v KO významně snižuje prostupnost krajinou KO
 Západní část KO tak má velmi nízkou rekreační hodnotu, a to přesto, že v ní žije většina obyvatel KO
 Chybějící kontinuální pěší a cyklistická prostupnost údolí Vltavy od Roztok do Libčic nad Vltavou
 Chybějící pěší a cyklistická prostupnost podél Podmoráňského potoka mezi Velkými přílepy a Úholičkami
 Chybějící pěší a cyklistická prostupnost napříč údolím Podmoráňského potoka z Roztok (z Řivnáče) na Erz
 Chybějící pěší a cyklistické propojení Velké Přílepy – Svrkyně mimo silnici

EKOLOGICKÁ STABILITA / MIGRAČNÍ PROSTUPNOST / ÚSES

➔ A.6b PROBLÉMOVÝ VÝKRES | PROBLÉMY ÚSES I

➔ A.6c PROBLÉMOVÝ VÝKRES | PROBLÉMY ÚSES II

RBK Turskou plošinou je na západě KO vymezený na orné půdě (nefunkční)
 RBK Turskou plošinou postrádá vložená LBC
 LBK údolím Podmoráňského potoka je přerušeno na územích Úholiček a Velkých Přílep
 LBK severně od Velkých Přílep vymezený na orné půdě (nefunkční)
 Nedostatečný rozměr LBC severně od Velkých Přílep
 Slepé zakončení lokálního ÚSES jižně od Velkých Přílep
 Nedostatečný rozměr LBC jižně od Úholiček
 Střety NRBC se zastavěným územím nad Podmoráním a v nivě Vltavy

PODMORÁŇ

04

OHROŽENÍ KRAJINNÉHO OKRSKU

➔ **A.6a PROBLÉMOVÝ VÝKRES** | PROBLÉMY A OHROŽENÍ
Pokračující neřízený rozvoj rezidenční suburbanizace

PODMORÁŇ

04

VIZE KRAJINNÉHO OKRSKU

Harmonická kulturní krajina nad zalesněným údolím Podmoráňského potoka, s Velkými Přílepy jako malým městečkem uzavřeným v prstenci rekreačně využívaného Záhumenního pásu zahrad, sadů a luk a pastvin.

RÁMCOVÉ PODMÍNKY VYUŽITÍ (CÍLOVÉ KVALITY) KRAJINNÉHO OKRSKU

Otevřená harmonická zemědělská kulturní krajina věnovaná zejména rostlinné (velko)výrobě s vysokou rekreační a estetickou hodnotou, zejména v kontaktu s obytnými územími sídel Velké Přílepy a Úholičky. Řešení nivy Podmoráňského potoka mezi Úholičkami a Velkými Přílepy podřízené potřebám rekreace a ochraně hydrologické funkce nivy.

RÁMCOVÁ DOPORUČENÍ PRO OPATŘENÍ VEDOUcí K DOSAŽENÍ CÍLOVÉ VIZE KRAJINNÉHO OKRSKU

OPATŘENÍ VEDOUcí K DOSAŽENÍ CÍLOVÉ VIZE KRAJINNÉHO OKRSKU

Chránit krajinné horizonty před zástavbou (zejména horizonty k Lichocevi a Statenicím).

Vytvářet podmínky pro realizaci lokálních prvků ÚSES a cestní sítě (zejména směrem k Tursku, na Erz a k Okoři).

Vytvořit podmínky pro zajištění kontinuální pěší a cyklistické prostupnosti nivou Vltavy mezi Roztoky a Libčicemi n. Vltavou.

Nepřipouštět zástavbu ve dnech údolí vodních toků a v prameništích (viz „vztahová zóna vodních toků a ploch“).

Umožnit toliko omezený extenzivní rozvoj zastavěného území sídel odpovídající potřebám přirozeného demografického vývoje (přirozeného přírůstku) obyvatel obce; mírný populační růst sídel založený na vnější migraci připustit pouze ve výjimečných případech, kdy je žádoucí dosáhnout prahové populační hodnoty vybraného zařízení základního občanského vybavení.

Nedopustit propojení zástavby (sídel) v údolí Podmoráňského potoka.

UPOZORNĚNÍ NA VÝSKYT PRIORITNÍCH OPATŘENÍ ČI ÚPRAV

Realizace ÚSES.

Revitalizace nivy Podmoráňského potoka, zejména v úseku mezi Velkými Přílepy a Úholičkami.

Prostupnost podél Podmoráňského potoka mezi Velkými Přílepy a Úholičkami pro pěší a cyklisty.

Rozvoj cestní sítě pro pěší a cyklistický pohyb v zemědělské krajině náhorních plošin nad údolími Vltavy a Podmoráňského potoka.